

CATALO=
GVS
ROMANORVM
IMPERA=
torum.

ADDITI SVNT ET
Germanici Imperatores, de=
scripti uersibus à Geor=
gio Sabino.

ANNO.

1553.

IULIVS CAESAR AN
NOS IIII.

RIMVS APVD

Romanos post exactos re-
ges, anno ferme (si Euse-
bio credimus) 464. sin-
gulare arripuit Imperium.
Suntq; illi, qui terrarum or-
bem ciuili sanguine imple-
uerat, exquisitissimi honores à Senatu Romano
decreti, qui eius exitio uiam pepererunt. Ac-
cessit inuidia immoderata arrogantia, Regiaq; ap-
pellationis libido, à paucis itaq; orta coniuratio
paulatim in plures serpsit, ut 60 amplius Senato-
res in eius mortem conspirarint, à quibus 23
confossus uulneribus, periit.

OCTAVIVS AVGVSTVS

ANNOS LVI.

Iulij Caesaris nepos & per adoptionem fili-
us, pulsus ac interfectis parricidis tyrannisq; Rem-
pub: usurpare conantibus, monarchiam orbis ter-
rarum est adeptus, Augustiq; cognomen à Senatu
recepit, pace toto orbe facta, Ianum, quod bis
ante

A ij

ante

antea factum erat, clausit, tandem Nola sine morbo, sine Livia dolo, moritur.

Iesus Christus nascitur anno 42. principatus Augusti Caesaris.

TIBERIUS NERO ANNOS XXIII.

Augusti priuignus & haeres, fuit liberalium disciplinarum, graece & latine doctus, uiniq; adeo auidus, ut Caldius Biberius Nero, per iocum sit nominatus, perijt in uilla Lucullana.

C. CALIGULA ANNOS III.

Tiberijs nepos, homo fuit omnium scelestissimus, Nil enim domi uel foris strenue gessit, auaricia omnia expilauit. Sororibus suis stuprum intulit, domestica coniuratione oppressus, moritur.

TIBERIUS CLAUDIUS ANNOS XIII.

Patruus Caligula magis casis quam honorum

minum consilio, Imperium est adeptus. Graeca & latina studia insigniter coluit. Sauius fuit & timidus, ab Agrippina uxore boletis ueneno illitis, necatus.

NERO ANNOS XIII

Caligula auunculus, fuit omnium flagitiosissimus, magnam Senatus partem, Senecam praecceptorem, matrem, Christianos insuper multos, ultimo affecit supplicio, a Senatu tandem hostis iudicatus, cum ad poenam quaereretur, fugiens seipsum interfecit.

GALBA MENSES VII.

Clarior ortus natalibus, auito omine, tum Augurum responso, spem Imperij, quod tandem est in Hispania adeptus, ab initio secumtulit, in foro Romano, insidijs Ottonis iugulatus.

OTTO DIES LIX.

Viuo adhuc Galba, Imperator est saluatus. Verum ut a supplicijs & terroribus, Imperium est auspiciatus, ita parum illi fuit foelix exitus, pugione namq; seipsum traiecit.

VITELLIVS MENA

SES VIII.

In Germania est ab exercitu Imperator factus
lutatus, Qui non ita multo post miserrime perijt.
Namq; à Vespasiano quodam tribuno, religatis
post terga manibus & laqueo ceruicibus iniecto,
nudus ad Gemonias ducitur scalas, ubi excarnificatus
in Tiberim projicitur.

VESPASIANVS AN. IX

E Flauia obscura gente ortus apud Iudeam
ab exercitu Imperator creatus, Vir fuit bellicis
rebus clarus. Iudeam cepit, Hierosolimam euertit,
in agro Reatino è niuis decessit.

TITVS ANNOS II.

Accepit per manum a patre Vespasiano Im-
perium, amor & deliciae humani generis cogno-
minatus, ita liberalis fuit, ut nulli quicquam nega-
ret, Febre correptus ingenti omnium luctu, na-
tura concessit.

DOMITIANVS

ANNOS. XV.

Neroni

Neroni aut Caligula similior fuit, quam pa-
tri Vespasiano, aut fratri Tito, eo dementia uenit,
ut se Dominum ac Deum uocari, scribi, colig-
iussit. Secundus post Neronem Christianos per-
sequitur. Suorum tandem coniuratione interfe-
ctus.

NERVA AN. I.

Moderata uita tum publicae tum priuatae fuit,
Senex admodum suscepit Imperium, sub cuius
principatu Romana res ad prosperrimū redijt sta-
tum, Obijt annos LXVIII. natus.

TRAIANVS AN. XIX.

Adoptiuus Nerae filius, genere Hispanus,
hic aliqui optimus princeps, tertiam in Christia-
nos persecutionem concessit, quae tamen Plinij se-
cundi beneficio, nonnihil cessauit. Perijt profusio
uentris.

ADRIANVS AN.

NOS XXII.

Consobrino Traiani filius, primo quidem
Christianis est aduersatus, postea uero cognita eius
religionis honestate & pietate, in eos fuit beneficus
utraq; etiam lingua eruditissimus habitus, morbo
intercutaneo moritur.

A iij

Antoninus

ANTONINVS PIVS

ANNOS X XIII.

Cum filijs Aurelio & Lucio, tanta modestia imperavit, ut merito Pij cognomentum sit adeptus, ac pater patriæ appellatus. Hic etiam religione, pietate, iusticia, cum Numa comparari potest. Decessit uita in suburbano suo.

MARCVS ANTONINVS

ET L. VERVS AN. XIX.

Duo fratres, ab Antonino pio adoptati, primi Romæ equo iure imperarunt, L. apoplexi extinctus, M. fato defunctus, magnum hominibus sui reliquit desiderium.

ANTONIVS COMODVS

ANNOS XIII

Marci Antonini filius, omnibus fuit incommodus, tantaq; omnium execratione imperavit, ut etiam mortuus humani generis hostis iudicatus sit. Strangulatus in domo Vestalium.

ELIVS PERTINAX

MENSES, VI.

Septuagendâ

Septuagenarius, ex præfecto urbis, Senatusconsulto Imperator creatus, a Iuliano iurisperito in palacio occisus, quem & ipsum Imperium occupantem, Seuerus, victum bello, interfecit.

SEVERVS AN. XVIII.

Genere Apher, uehemens ac ferox, uitaq; insuetus duræ, qui quintus à Nerone persecutionem in Christianos mouet, continuo uarijs periculis & bellis distractus, apud Eboracum Galliæ moritur.

BASSIANVS AN. VI.

Seueri filius, sumpto Senatus iussu, Antonini nomine, Imperio potitus est, ac Caracallæ cognomentum accepit, nullum facinoris genus in uita prætermisit, dum bellum in Parthos mouet, ab hostibus circumuentus occiditur.

MACRINVS AN. I.

Bassiano caso ab exercitu Imperator creatur. Senatus populussq; Romanus id suo assensu ratum fecit. Sordido loco natus, sædo carnifici; fuit ingenio. In Archelaidæ à militibus obruncatus.

A 5

Helio

HELIOGABALVS AN.

TONINVS AN. IIII.

Basiani ex scorto uulgarissimo filius fuisse putatur, nullam de se nisi omnis obscœnitatis memoriam reliquit, tumultu militari necatus.

ALEXANDER AN. XIII.

Duodecim annos natus Imperator creatur, unicum fuit uirtutis exemplar, pecunias omnino contempsit, gemmas ut res muliebres reiecit, Maximini iussu cum matre Mammea cæsus.

MAXIMINVS AN. III.

Primus ex corpore militari neglecta omni Senatus autoritate, Imperator electus, fuit ingentis stature uir, Christianiq; nominis inimicissimus, Sextam in Christianos persecutionem exercuit. Aquileia à Pupieno trucidatus.

GORDIANVS AN. VI.

Clara familia ortus, ab ipso Senatu, Imperator salutatur, cum Parthos iam erumpentes ingenti clade affecisset, ad triumphum rediens à Philippis necatur.

Philippus

PHILIPPVS CVM FILIO

PHILIPO ANNOS. VI.

Fuit pater Philippus Arabs, militum studio ad Imperium euectus, cui Senatus id ratum fecit. Idem Augustorum primus, Baptismo insignitus, Christi est nomen professus, ambo opera Decij interfecti sunt. Sub horum imperio Millesimus Ro. urbis annus magno ludorum apparatu est celebratus.

DECIVS AN. I.

E Pannonia inferiore natus, sumpto imperio, edictum proposuit, ut Christi cultores ubiq; necarentur. Dum prælium in Barbaros ciet, palustri uoragine obrutus, perijt.

GALLVS HOSTILIA.

NVS CVM ELIO VOLV.

SIANO AN: II.

Sublato Decio, Gallus Imperio potitus, Volustanum filium consortem fecit imperij. Verum dum contra Emilianum res nouas agitantem, bellum ciuile moliantur, ambo interfecti sunt.

VALERIANVS ET GA.

LIENVS. AN. XV.

Valeriana

Valerianus in Rhetia ab exercitu, Galienus
Romæ a Senatu, Imperatores electi, Valerianus
Octavius à Nerone Christianos persequitur, a Per-
sis captus, in seruitute misera uixit, Galienus Me-
diolani occiditur.

CLAUDIUS. AN. I.

Detulit Claudio Imperium militaris fauor. Gothos
incredibili clade superauit, quare in curia aureus
clipeus, in Capitolio aurea statua eidem est à Se-
natu decreta, morbo correptus, apud Syrmium
moritur.

AVRELIANVS AN. V.

Vir militari disciplina excellentissimus, pri-
mus apud Romanos diademate, gemmis & aura-
ta ueste usus, Nonam in Christianos persecutio-
nem fecit, De cælo tactus occubuit,

TACITVS MEN. VI.

Vir grauis singulariq; eruditione, à Senatu
Augustus est appellatus. Tunc enim primum Res-
publica uelut longo postliminio reducta suo iure
ac iudicio usa est, in Ponto militari tumultu casus.

Probus

PROBUS AN. VI.

A militibus electus, per Senatum confirma-
tur, ita se in Imperio gessit, ut res ipsa nomen se-
queretur. Apud Syrmium tamen, uir acer & ui-
stus, tumultu militari occiditur.

CARVS AN. II.

Narbonensis fuit, filios duos Carinum &
Numerianum Casares fecit, ipse fulmine ictus
moritur. Numerianus Apri soceri sui fraude ne-
catur. Carinus probris omnibus contaminatus, à
Diocletiano uictus trucidatur.

DIOCLETIANVS

ANNOS. XX.

Ab exercitu Imperator electus, cum bellis
undiq; circumstrepentibus solus tot periculis resi-
stere non posset, Maximianum Herculum Au-
gustum, Constantinum uero & Maximianum Gale-
rium, Casares creat, pacatis undiq; rebus. Dio-
cletianus in Oriente, Hercules in occidente, uo-
luntati Ecclesiarum, interfici Christianos mandant. Dio-
cletianus, deposito imperio priuatus uiuens, uenenò
perijt. Idem fecit & Hercules, qui in sania mentis
percitus, seipsum tandem interemit,

Romanorum

ROMANVM IMPERI-
um in Orientale & Occi-
dentale diuiditur.

MAXIMIANVS GALE-
RIVS ET CONSTANTIVS
ANNOS. XX.

Abdicantibus se ab Imperio Diocletiano &
Hercu. Imperium suscipientes, prouincias inter se
sunt partiti. Galerius Caesares duos legit, Maximi-
num & Seuerum. Huic Italiam obtinendam, illi
orientem, attribuit. Illiricum ipse retinuit. Con-
stantius Eboraci moritur. Seuerus Rauennae oc-
ciditur, cui Licinius suffectus, à Constantio, bello
uictus, trucidatur. Galerius propria manu occu-
bit. Maximinus apud Tarsum miserrime pe-
rijt.

CONSTANTINVS MAG-
NVS AN. XXX.

Constantio patre mortuo, magno militum
fauore Imperator est salutatus, quo in Gallia im-
perante, Romae milites Praetoriani, Maxentium
Augustum appellant, qui à Constantino graui
prelio uictus, submergitur. Sub hoc tandem prin-
cipe

cipe Christiani, à Tyrannis antea oppressi nomina
hil respirare ceperunt, qui cum esset augenda
Christiane rei cupidus, multas Basilicas extruxit,
quas & liberaliter dotauit. Imperij sedem Con-
stantinopolim traduxit, à Siluestro Romano Pon-
tificis, sacro fonte lotus, Nicomediae diem obiit.

CONSTANTINVS, CON-
STANTIVS ET CONSTANS
ANNOS. XXIII.

Filij magni Constantini, cum quibus & Dal-
matius Caesar patruelis imperauit, tumultu militari
occisus. Constantinus contra fratrem Constans
tem inconsulte dimicans, occiditur. Constans
frande Magnentij interficitur. Constantius apo-
plexia est extinctus.

IULIANVS AN. II.

Apostata cognominatus, subito militum fa-
uore Imperator est salutatus, callidus fuit Chri-
stianorum persecutor, praemijs enim, honoribus
& persuasionibus, multos ad Idolorum deflexit
cultum. Sunt qui scribunt hunc sagitta ex incerto
missa transfixum, manibusq; in coelum tensis ex-
clamasse, uicisti Galilae (Christum significans)
uicisti.
Iouinianus

IOVINIANVS MEN. VIII.

Ab exercitu Imperator electus, non prius profiteri imperatoris nomen uoluit, quam omnes conclamarent Christianos se esse, cruditate stomachi, siue tetro prunarum odore, moritur.

VALENTINIANVS

ANNOS. XIII.

Militum omnium consensu Imperator creatus, Christianæ pietatis cultor, Valentem fratrem, in Imperij consortem accepit, ipse aplexi moritur. Valens Arrianus, Christum persecutus, à Gothis concrematur.

GRATIANVS AN. VI.

Filius Valentiani, religione clarus, militia strenuus, Poeta & Orator haud vulgaris, Italam ab Ariana labe purgavit, & ad ueram Christi fidem redegit, à Maximo, in Britannia Tyrannidem occupante, interfectus.

THEODOSIUS AN. XI.

Hispanus, uir fuit clarissimus, à Gratiano socius eius ac Imperij comes delectus, multis uarijsq; prelijs Gothos afflixit, singulariq; consilio & celeritate

celeritate usus, Maximum occidit, ipse apud Mediolanum diem clausit.

ARCADIUS ET HONORIUS

RIVS ANNOS XIII.

Fratres, filij Theodosij paribus auspicijs, diuisis tantum sedibus, imperauerunt, Arcadius enim orientem, Honorius occidentem gubernabat, Arcadius Constantinopoli moritur.

ROMA A GOTTHIS, ALA

rico Duce capta est, Anno

Dom. CCCC XII.

HONORIUS ET THEODOSIUS

AN. XVI.

Imperium occidentale per manus patris Theodosij, Honorius accepit Rempublicam ut cupiebat, pacatam relinquens. Romæ uita exemptus est, iuxta Beati Petri atrium sepultus.

THEODOSIUS

ANNOS. XXX.

Honorij patris morte comperta, Valentianum

B

nianum

ianum amite filium, Caesarem creatum, ad regendum occidentis imperium misit, ubi à milite confossus interiit, Theodosius apud Constantinopolim, in oriente enim imperabat, diem obiit.

MARTIANVS AN. VII.

Humili genere natus, orienti praeficitur, fauente Pulcheria Arcadij filia, arma nunquam nisi prouocatus motuit, quietis amator, quietum orientem habuit, suorum, conspiratione peremptus.

ROMA A VANDALIS Gensirici Regis ductu capta est & direpta, Anno CCCCLVI.

LEO AN. XVI.

Primus ex Graeca natione, in locum Martiani susceptus, statim filium suum eiusdem nominis Augustum creat, qui non ita multo post graui morbo oppressus, Zenoni imperium reliquit.

Occidentis Imperium, hoc tempore à varijs Tyrannis occupatum, in Augustulo tandem defecit.

defecit, annis CCCXXX. Itaq; qui sequuntur, usq; ad Carolum Magnum, orienti solum praesuerunt.

ZENON AN. XVII.

Isauricus, humilibus Parentibus natus, humili & incognita Villa, moribus & uultu deformis, Imperauit non ut Augustus sed ut Tyrannus. Constantinopoli uitam finiuit.

ANASTASIVS

ANNOS XXVI.

Imperium à patre Zenone per manus accepit, malo, ut credi par est, ingenio actus, in diuinis praecipit non trinitatem sed quaternitatem adorandam esse, ictus fulmine occubuit.

IUSTINVS AN. IX.

Thrax fuit ignobilis, à teneris annis suum custos, deinde Boum, post lignarij cuiusdam minister, orthodoxae fidei cultor fuit obseruantissimus. Iustiniano consorte imperij facto, quarto post mense decessit.

IUSTINIANVS

ANNOS XXXIX.

Iustini superioris ex sorore nepos, reparando imperio

B ij

Imperio, ubi Imperator factus esset, animum ad-
mouit, hostes multos deuicit. Romanarum legum
immensam conieriem in breuiorem redegit for-
mam, Superuacua & inutilia ressecans, tandem
morbo affectus, non sanus mente decessit.

ROMA A GOTTHISTO
tila Rege capta, direpta, incen-
sa, mœnibus & habitatore
est nudata.

IUSTINVS IUNIOR
ANNOS. XI.

Iustini ex filia Nepos, cui in nulla re simi-
lis cum totus auariciae inhereret, libidine habendi
in insaniam uersus, pedumq; dolore grauius labo-
rans, Obijt mortem.

TIBERIVS AN. VII.

A Iustino per adoptionem in filium & regni
heredem susceptus in quo ea fuerunt ornamenta,
que in optimo principe desiderantur, potissimum
erga pauperes liberalis fuit, ob id Largis à Deo
donatus opibus, bona pace quietus.

MAVRICIVS AN. XX.

Cappadocia

Cappadox fuit, à Iustino, cuius Notarius erat,
Praefectus uigilum factus, inde Tiberij gener, dum
militibus ob nimiam auariciam, stipendia aut nulla
aut rara daret, ab illis est iugulatus.

PHOCAS AN. VIII.

Ab exercitu Imperator creatus, magnam
spem initio de se praeiuit, sed omnes fessit opi-
nio, uno tandem laudem meruit. Sanxit enim ur-
bem Romanam, eiusq; Episcopum, totius Ecclesis
esse caput, à coniuratis obruncatus.

HERACLIVS AN. XXIX.

A Sergio Constantinopolitano Pontifice,
diadema sumpsit eadem que die Fabiam Eudociam
duxit uxorem, deuictis Persis, crucem domini-
cam Ierosolymis reduxit, Hydropsi periisse ser-
tur.

CONSTANTINVS

ME NSES. IIII.

Filius fuit Heraclij ex Fabia uxore, Regnum
à patre accepit. A nouerca Martina, quam pa-
ter, Fabia mortua, duxit, ueneno sublatus.

HERACLEON AN. II.

B 3

Hera-

Heraclij ex Martina filius, Constantino sub-
lato, cum matre Imperium arripuit, Senatus popu-
lusq; Constantinopolitani cognito scelere, in
Martinam Heracleonemq; consurgens, hunc na-
so, illam lingua mutilatam relegavit.

CONSTANS AN. XXVII.

A Senatu Constantinopolitano sine militibus
Princeps est electus, homo fuit auarissimus, om-
nia fere ornamenta urbi & Ecclesijs Romanis de-
traxit. Syracusis in balneo à suis occisus est.

CONSTANTINVS ANNOS XVII.

Paternæ cædis autorem Maxentium, a militi-
bus Imperatorem factum, oppressit, legem tulit,
ut quem iam inde Clerus populusq; Romanus cum
exercitu Pontificem creassent, is uere uicem Chri-
sti in terris gereret, mortuus est in pace.

IUSTINIANVS ANNOS XVI.

Filius Constantini, à successore imperio de-
iectus, ac truncis naribus exulatum in Pontum mis-
sus, de hinc ui & armis à Bulgarorum Rege in im-
perium

perium restitutus, à Philippico tandem prelio ui-
ctus est & interfectus.

LEO AN. III.

Iustiniano imperio à se exuto, successit. A
Tyberio captus & naso mutilatus in carcerem
conijcitur, post Iustiniani reditum, populo spe-
ctante est obruncatus.

TIBERIUS AN. VII.

Constantinopolitanus fuit ciuis, ab exercitu,
Leone capto, Imperator creatus. Iustiniani, in im-
perium restituti, iussu interemptus.

PHILIPPICVS AN. II.

Militibus & classe, à Iustiniano, contra se
missa, usus, cum Iustiniano dimicans, cum inter-
fecit, imperioq; statim omnium consensu potitur,
à successore captus, oculis priuatur, & im-
perio.

ANASTASIUS AN. III.

Assumpto imperio, literas ad Romanum
Pontificem mittit, quibus se Catholicæ fidei defen-
sorcm

forem futuram se pollicetur, à militibus Imperio deiectus, à successore sacros ordines recipere cogitur.

THEODOXIVS AN. I.

Anastasio imperio deicto successus, Catholicus imperator statim imagines sanctorum à Philippico demolitas, restitui pristino in loco mandavit, à successore imperio deiectus, priuata quiete decessit.

LEO ANNOS XXIII.

Imperio suscepto, imagines & statuas sanctorum è templis abradi, auferri & incendi mandavit, à Gregorio tertio cleri Romani consensu, imperio & fidelium communi priuatus.

CONSTANTINVS AN. NOS. XXXV.

Leonis filius, omni scelere imbutus, magus & sacrilegus, Christianos insequitur. sanctorum lipana effossa, in mare abijci mandavit, Elephantie morbo correptus perijt.

LEO ANNOS V.

A parte

A patre Constantino Imperator relictus, gemmis est adeo delectatus, ut magni ponderis & precij coronam è templo S. Sophia subtraxerit, qua cum frequentius uteretur, subito morbo correptus interijt.

CONSTANTINVS ANNOS XIX.

Patris Leonis secutus flagitia matrem Irene regno deiecit, mater uero filij flagitia nequaquam ferens, eum captum oculis, in carcerem coniecit ubi & uitam finiuit, post quem Irene sola, imperauit annis. 4. tandem dolo capta, in exilium mittitur.

ROMANVM IMPERIVM à Græcis in Germanos transfertur.

CAROLVS MAGNVS ANNOS XIII.

Cum uideret Romanus Pontifex Leo tertius, imperatores Constantinopolitanos ægre id nomen tueri, ac ob eam rem urbem & Italiam ipsam magnas calamitates passam, Carolum (quem non Gallum, sed Germanum fuisse constat) optime de

B 5

Ecclesia

Ecclesia Dei meritum, populi Romani scito ac precibus, in Basilica sancti Petri Imperatorem decernit, diademate donat atq; inungit, qui cum esset toto iam mundo clarus, Aquisgrani moritur, in templo beate uirginis, quod ipse magnis sumptibus extruxerat, sepultus.

LVDOVICVS PIVS
ANNOS XXV.

A patre Carolo successor destinatus, per Stephanum quartum Romanum Pontificem corona & imperialibus titulis insignitus, Ecclesia iura & dignitatem semper tutatus est, mortuus in beati Arnolphi Basilica, Metis sepelitur.

LOTARIVS AN. XV.

In conuentu apud Aquisgranum habito, a patre Ludonico. Imperij socius delectus, a Pascale Romano Pontifice inunctus, Augustus appellatur Ferunt hunc iam grandem natu, Monachorum sumpsisse habitum.

LVDOVICVS SECVNDVS
ANNOS XXI.

*A patre Lothario in socium regni ascitus
Italiam*

Italiam ingressus, cum urbi appropinquasset ei obuiam Romani prodierunt. Sergius secundus Pontifex oleo sancto eum inunxit, corona donauit, In Italia mortuus, Mediolani sepelitur,

CAROLVS CALVVS
ANNOS VI.

Ludouico patre mortuo imperium obtinuit, & Iohanne octauo Pontifice Maximo Imperator dictus, dum nepotibus suis, qui cum imperio & uita priuaturi in Italiam properabant, obuiam iret, Mantuae ueneno hausto, expirauit.

CAROLVSTERTIVS
ANNOS XII.

Lodouici Germaniae Regis filius, Romanis proceribus adiuuantibus, Imperio potitur. Quem Iohannes octauus imperiali corona donauit, ab imperio ob segnitiam corporis & ingenij tarditatem deiectus paulo post moritur.

ARNOLPHVS
ANNOS II.

Caroli tertij nepos, eidem in imperio suffectus, a Formoso coronatur, primo strenuus, de hinc nimio

nimio successu elatus, in Ecclesiasticos seuiens, Dei nutu, pediculari morbo est absumptus.

LVDOVICVS TERTIVS
ANNOS VI.

Patri successus, nusquam legitur accepisse coronam, à Berengario qui tum Italiae regnum occupauit, apud ueronam, dum parentum regnum uterque repeteret, bello uictus, oculis ac genitalibus priuatur.

CONRADVS AN. VII.

Ludouico successit, sed nec ipse à Romano Pontifice est coronatus, erat enim tum magna inter Italos, Germanos, & Francos de possessione imperij concertatio, moriens Henricum imperatorem dixit.

HENRICVS AN. XVIII.

Saxoniae dux, uir in rebus bellicis strenuus & fortis. Hungaros qui tum Alemaniam populabantur, ingenti clade superauit, tandem magno subditorum omnium luctu mortuus.

OTTO PRIMVS
ANNOS XXX.

EX

Ex nobilissima Saxonum domo Germania Rex, in Italiam euocatus ut Clerum Pontificemq; Roma. è manibus Berengarij, qui tum in Italia imperatoris sibi nomen usurpauerat, uendicaret, quod & strenue perfecit. Urbem ingrediens honorificentissime susceptus coronatur à Iohanne duodecimo, alij uero habent à Leone octauo id factum, tandem senio grauatus, moritur optimus Princeps, in oppido Saxoniae Quedelburg.

OTTO SECVNDVS
ANNOS. XVII.

Primi Ottonis filius, à patre imperij consors creatus, à Iohanne decimo tertio cum uxore, apud Lateranensem Basilicam corona imperij exornatur, Romae mortuus, in uestibulo Sancti Petri honorificentissime sepelitur.

OTTO TERTIVS
ANNOS. XIX.

Patre Romae mortuo à Germanis qui tum Romae frequentes erant, Imperator delectus quorum sententiam Benedictus septimus approbat, à Gregorio quinto, qui et ipse Germanus erat, coronatus, in Italia moritur.

Lata

Lata est sanctio de imperatore deligendo per Gregorium quintum, non abnuente Ottone. Anno Christi M. ac secundo. Data etiam tum est autoritas deligendi Romanum Cesarem, septem Germanie Principibus, Maguntino, Agripinensi & Treuirensi, Archiepiscopis. Comiti Palatino Rheni, Duci Saxonie Marchioni Brandenburgensi, quibus & Boemia Rex adiectus est.

HENRICVS SECVNDVS

ANNOS XIX.

Bauariae dux, Ottonis magni nepos, primus ex institutione Gregorij, imperator electus, a Benedicto octauo imperiali corona donatur, post mortem uir optimus ac sanctissimus in sanctorum numerum relatus est.

CONRADVS AN

NOS XV.

Cum post mortem Henrici, triennale fuisset interregnum, tandem legitimis suffragijs, Conradus, cum esset Frantiae orientalis & Sueuiae dux, electus, a Iohanne uigesimo coronatur, mortuus in templo Spirensi, sepelitur.

Henricus

HENRICVS TERTIVS

ANNOS XVIII.

Conradi gener, habita synodo, Benedictum, Siluestrum, Gregorium, tanquam tria teterrima monstra abdicare se magistratu coegit, Synodorum Bambergensem Episcopum Romanum Pontificem creat, Clementem secundum appellatum, a quo & imperij coronam accepit, Decessit florente imperio.

HENRICVS QVARTVS

ANNOS L.

Puer adhuc, sub matris tutela aliquandiu regnauit, a Nicolao secundo coronam accepit, quem Gregorius septimus demeritis suis id exigentibus, imperiali priuauit diademate. Postremum a filio Henrico, successore iam delecto, captus, pedore & situ carceris defunctus est, in Spirensi templo, dum quinquennio inhumatus iacisset, sepultus.

HENRICVS QVINTVS

ANNOS XX.

Patre mortuo Italiam ingressus egre a Paschale secundo coronam extorsit, post cuius discessum

discessum Pontifex omnia reuocauit. Imperator in urbem rediens, Pontifice absente, à Barcharenfi Archiepiscopo, iterum est coronatus, morbo decessit, Spira sepultus.

LOTHARIVS

ANNOS. XI.

Saxoniae dux, ab Electoribus Caesar creatus Innocentium secundum per Anacletum Antipapam à sede deturbatum, restituit, à quo coram imperiali exornatur. Diuitijs & uictorijs magnus decessit Verona.

CONRADVS TERTIVS

ANNOS XIII.

Sueviae dux, Lothario in regnum successit, maximum exercitum in Sarracenos Christi hostes ducens, Emanuclis Graeci imperatoris fraude & perfidia impeditus, re infecta, abire coactus est.

FRIDERICVS PRIMVS

ANNOS XXXVII.

Ex inclita Sueuorum domo progenitus, cognomento Barbarossa, Romae in Basilica Sancti Petri

Petri, ab Adriano quarto imperij corona donatus, Italiam multis magnisque affecit cladibus, magno cruce signatorum exercitu in Turcas Christi hostes profectus, dum lauandi corporis gratia rapidum anem ingreditur cum magna Christiane rei iactura, in undis perijt, strenuissimus & uictoriosissimus imperator.

HENRICVS SEXTVS

ANNOS X.

Patri successit, à Celestino eius nominis tertio Romano Pontifice coronam ac cepit. Constantiam Rogerij Siciliae Regis filiam uxorem duxit. Panormi mortuus, in spirensi templo sepelitur.

PHILIPPVS. AN. IX.

Sueviae & Hetruriae Dux, per seditionem ab una Electorum parte, Imperator electus, multos Germaniae principes bello à se deuictos, iurare in sua uerba coegit, insidijs Comitum Palatini petitus, necatus.

OTTO QVARTVS

ANNOS III.

Saxoniae dux, ab altera Electorum parte Caesar

far creatus, ab Innocentio tertio confirmatur, & coronatur, à quo postea anathemate notatus, imperij titulis priuatur.

FRIDERICVS SECVNDVS

ANNOS. XXXII.

Vigésimum ætatis annum agens cum iam antea esset Siciliae, Sardiniae, Hierosolymæ & Sueviæ Rex, Ottone deiecto imperator eligitur, quo nullus potentior à Carolo magno, Romæ. tenuit Imperium, à Maguntino Archiepiscopo diadema accepit, ab Honorio tertio qui illum antea Imperatorem inunxerat, & Innocentio quarto Romanis Pontificibus, pessimo Christianorum fato, Anathemate notatus, Imperio & regnis priuatur, Panormi mortuum esse aiunt.

INTERREGNUM FRIDERICI

deposito cepit, & annis tribus & uiginti sub incertis Imperatoribus, usq; ad Rudolphum continuatum est.

RVDOLPHVS AN

NOS XVIII.

Comes

Comes Habisburgus & Alsatia Comes provincialis, post longam Imperij uocationem, ab Electoribus Rex Romanorum creatus fuit, pietate, religione, humilitate insignis. In Spirensi templo sepultus.

ADOLPHVS AN. VI.

Comes de Anaxone, uulgo Nassau, ob auidiam & Tyrannidem omnibus exosus, ab Imperio iustis suffragijs deponitur, à Successore bello uictus, occubuit, Spira sepultus.

ALBERTVS AN. X.

Austriæ dux, Adolpho abrogato Rex electus, dum electionem de se factam minus legitimam estimaret, iuri suo renunciauit, tum communibus suffragijs est electus, à Iohanne fratris filio, necatus, Spira sepelitur.

HENRICVS SEPTIMVS

ANNOS V.

Lucelburgensis Comes, Imperator electus, Aquisgrani corona Regia ornatus, Romæ sub Clementis

Clementis quinti Pontificatu, à tribus Cardinalibus Imperator inunctus, apud Bonconuentum ueneno moritur, Florentini enim Monachum (ut aiunt) prænijs subornauerunt, qui Henrico Eucharistiam ueneno illitam, pro scelus, dedit.

LVDOVICVS QVARTVS
ANNOS XXXIII.

Bauaria dux, per controuersiam ab Electoribus, cum Friderico Austriae duce, electus, quo tandem capto, Imperio solus potitur. Romæ à Stephano Columna Cardinali coronatus, in quem Iohannes uigesimus secundus censuris animaduertit, quas & Benedictus duodecimus confirmauit.

CAROLVS QVARTVS
ANNOS XXXII.

Boemia Rex, ob multarum linguarum literarumq; peritiam, in Bauari etiam contumeliam, ab Electoribus Caesar designatus, Romæ à duobus Cardinalibus sub Innocentio sexto, coronatur.

VVENCESLAVS
ANNOS. XXII.

Caroli

Caroli filius ignauissimus, à patre obligatis Imperij publicis uestigalibus, decimum quintum agens annum Caesar factus, ob ignauiam ab Imperio deicitur, Suffragijs omnium.

ROBERTVS AN. X.

Bauaria dux Comesq; Rheni Palatinus, Vuenceslao deposito, suffectus, Vir iusticie glorie clarissimus, mortuus in choro Sancti Spiritus Heilburgensi, sepelitur.

SIGISMVNDVS
ANNOS XXVII.

Hungaria & Boemia Rex, doctrina, humanitate, multarumq; linguarum noticia princeps fuit clarissimus, sæpius contra Turcas terrarumq; pugnavit, habuit semper in honore literas literatosq; uiros, eius ductu Constantiense Concilium est celebratum, Romæ in Basilica Sancti Petri, ab Eugenio coronatus Imperator Augustus salutatur, atate morboq; confectus moritur.

ALBERTVS AN. II.

Austria dux, Hungaria & Boemia Rex, Gener Sigismundi, elementia, liberalitate ac fortitudine

tudine clarissimus, qui cum secundo imperij sui anno (non sine ueneni suspitione) uitam finiisset, quam de se prebuit expectationem, adimplere non potuit.

FRIDERICVS TERTIVS

ANNOS LIIII.

Austriae dux, communi Electorum uoto Francofordiae Caesar designatus, Romam cum sponsa sua Leonora Lusitaniae Regis filia, ueniens à Nicolao quinto Summo Pontifice in Vaticano coronatur inungiturq; inde mox Neapolim ad celebrandas nuptias profectus, quae excellenti Alphonso regis munificentia perficiuntur, filio Maximiliano Rege declarato, bellisq; multis feliciter confectis è uiuis sublatus est optimus Imperator.

MAXIMILIANVS

ANNOS LIIII.

Archidux Austriae, legitimis Principum Electorum suffragijs, patre Friderico uiuente, Romanorum Rex creatus, cui etiam mortuo in imperio successit. Illius uirtute et res bello paceq; gestae, tot et tanta sunt, ut à nemine pro sua maiestate

iestate, non dico decantari, sed ne dinumerari quidem possint. Quem enim dabis qui felicissimos triumphos faustissimaq; tropheae, quae cum summo honore de Gallis, Eburonibus, Sycambribus, Batavis, Morinis, Hungaris, Boemis et Venetis reportauit, enarrare queat? Hic uere tandem senectute confectus in Austria diem suum obiit. Estq; ibi in monumentis maiorum suorum sepultus.

CAROLVS QVINTVS.

Defuncto Maximiliano Imperatore, delatus est imperij Romani titulus omnium Electorum Principum consensu, tacitisq; omnium Germaniae populorum uotis atq; suffragijs, Friderico Saxoniae duci, qui et aetate reliquis Germaniae Principibus praestabat, et sapientiae ac bonitatis tantam, quantam uix unquam quisquam, laudem habebat. Verum ille cum per totam uitam ab ambitione alienissimus, semperq; quietis ac pacis amantissimus fuerit, delatum honorem constantissime recusauit. Idq; Princeps sapientissimus perpendit, se iam eam aetatem agere, de qua non magna spes diuturnae uitae esse posset, et dandam potius operam, ut

C 4

in lora

in longitudinem consuleretur Reipublica, maxi-
mis presertim motibus imminentibus, quos ille
omnes longe ante prädixerat. Qua de causa re-
motis à se rerum gubernaculis suavit eligendum esse
summa spei Principem Carolum nepotem diui
Maximiliani ex filio Philippo, Archiducem Au-
striae, Burgundiae Principem, & Hispaniarum re-
gem. Quod quidem consilium, cum ipse in propo-
sito perduraret, à Senatu imperij est adprobatum.
Carolusq; quod faustum foelixq; sit Reipublica,
Imperator designatus atq; renunciatus est. Hic
uero tantam de se hæctenus toti orbi terrarum
spem ostendit, ut nemo unquam Imperatorum
extitisse uideatur, quem non ille uirtute, poten-
cia, fortuna, magnitudine & gloria rerum gesta-
rum equare aut etiam superare possit. Itaq; &
hunc quoq; optimo iure, si superi, quemadmodum
hæctenus uidimus, eius conatibus aspirauerint,
Carolus Magnum adpellenus. Sed cum hic Ca-
talogus tantum Caesarum sit institutus, & quotidie
noster ille Imperator gloriam rerum maximarum
augeat, nihil addendum putamus, tantum preca-
bimur ut tum Imperatorijs illis uirtutibus atq; ani-
mi dotibus quibus est præditus maximis, tum for-
tuna inuicta, quæ hæctenus cum est comitata,
ad Reipub: totiusq; orbis terrarum sa-
lutem, sicut coepit, utatur.

De Cæ

DE CAESA- RIBVS GERMANI- CIS LIBER I.

CAROLVS MAGNVS.

Carolus antiquis Francorum Regibus ortus,
Imperij meruit uindice sceptram manu.
Cum Desiderij fera contudit arma Tyranni,
Finibus Ausonijs qui metuendus erat.
Cumq; rebellantes per multos Saxonas annos,
Traiecto domuit flumine Moene tuo.
Excisis Auarum compefcuit urbibus Hunnos,
Gens quibus asperior cognita nulla fuit.
Condidit & septem deductis castra colonis,
Paoniae celsis aspicienda iugis.
Atq; Saracenos ab Iberi depulit undis,
Irrigat Hesperios huc ubi Batis agros.
Astrorum cursus, & sata regentia mundum,
Scrutari solitus tempore pacis erat,
Addictusq; fuit concessa per ocia Musis,
Doctus in alternos cogere uerba pedes.
Carmina morte quibus Rolandum fleuit ademptu,
Quatuor hæc eius nomine uulgus habet,
Tu patriam repetis, tristi nos orbe relinquis,
Te tenet aula nitens, nos lachrymosa dies.

C 5

Sed

Sed qui lustra geris, binos octo super annos,
Ereptus terris, iustus ad astra redis.
Teutones arctois etiam quibus utimur oris,
Nomina bisseis mensibus ipse dedit.
Cum quater à decimo, tria lustra peregerat, anno,
Ultima longæcum fata tulere senem.

LVDOVICVS PIVS.

Filius Imperij cepit Ludouicus habenas,
Nomen ab insigni qui pietate tulit.
Hic studium pacis cum bella perosus amaret,
Marte tamen clarus militiæq; fuit.
Cimbrica sedato pacauit, regna tumultu,
Exitium fratri fratre mouente suo.
Compulit et sumptis abstinere Britonas armis,
Stricta iubens seua ponere tela manu.
Expulit Ausonios et Tybridis urbe Quirites,
Qui caput exortæ seditionis erant.
Fœlix si sterili sobolem natura negasset,
Nullus et uxoris cognitus esset amor.
Quos genuit natos, crudeles reperit hostes,
A quibus heu captus uincula seua tulit.
Mox tamen ereptus fatali carceris antro.
Cœpit honorata reddita sceptræ manu.
Egeritam clausit supremo sine senectam,
Mogus ubi Rhœni cornus miscet aquis.

Lothar

LOTARIVS I.

LAude nihil dignum fama; Lotharius egit,
Intulit iniustus fratribus arma suis.
A quibus aduerso belli certamine uictus,
Tristia cum turpi damna pudore tulit.
Dignus hic iniustus solet exitus esse Tyrannis,
Impius in tantum quos scelus error agit.
Nominis ut fama, regniq; cupidine ducti,
Horrida cum proprio sanguine bella gerant.

LVDOVICVS II.

Regia defuncti Ludouicus sceptræ parentis
Imperij summo dignus honore tulit.
Vandalicæ fregit superato principe gentis
Instabiles animos, instabilemq; fidem.
Huius ut in duro uirtus est cognita bello,
Sic etiam miti cognita pace fuit.
Ingenuas coluit studijs ac sumptibus artes,
Quæ multis odio Regibus esse solent.
Tempore Cæsaris à quo suscepit habenas,
Bis geminis lustris additus annus erat.
Ausonijs placida cum morte quieuit in oris,
Insubrum celebri conditus urbe iacet.

CAROLVS CALVVS.

Carolus imperij fraudauit honore nepotes,
Qui licet iniustus, uir tamen acer erat.
Deuicis

Denicit Ligurum populates æquora Mauros,
In celerem uertens barbara terga fugam.
Et procul occiduo submotos orbe Britannos,
Compulit optatæ pacis amore frui.
Albuit Andinos ubi flumine Mincius agros,
Mixta bibit medici fraude uenena sui.

CAROLVS CRASSVS.

CRassus ab infesto submouit Pannonas istro,
Cimbrica uictrici fudit et arma manu.
Sed quam fortis erat primis et strenuus annis,
Tam senio factus mollis inersq; fuit.
Regis ob ignauam priuatus nomine uitam,
Turpiter imperio decidit ipse suo.

ARNOLPHVS.

Aspera cū Cimbris Arnolphus prelia fecit,
Quos patria domitos uictor abegit humo.
Gallica qui longo uastantes oppida bello,
Non leuis imperio causa timoris erant.
Cepit et Ausoniam depulsis ciuibus urbem,
Templaq; militibus diripienda dedit.
Quas meruit iustas soluit pro crimine poenas,
Sillanis moriens uermibus esca fuit.

Ludouicus

LVDOVICVS III.

Tertius indomitis Ludoui: uictus ab Hunnis,
Multa tulit forti non patienda uiro.
Perdere uindictibus quos ultor debuit armis,
Turpiter his empta pace tributa dedit.
Ingressus modico Verona milite portas,
Venit in hostiles, captus ab urbe, manus.
Supplicioq; graui membris genitalibus orbis,
Est datus, in subrum rege iubente, neci.

CONRADVS I.

Marte ferox Scycticis Conrad: restitit Hunis,
Atq; neci uictor millia multa dedit. (nis,
Aenus ab Alpina præceps ubi rupe uolutus,
Humectat gelidis Norica rura uadis.
Francorum ueteri postremus origine Casar,
Stirpe fuit gentis deficiente sue.

HENRICVS AVCEPS.

Cum sine legitimis defuncto Casare natis,
Regia progenies nulla superstes erat.
Atbis ad arctos Henricus transtulit unda,
Sceptra Leotolpho Saxone natus auo.
Fallere quod uolucres laqueis siccoque solebat,
Aucupis aucupij nomen ab arte tulit.

His

Hic domitis cogens mitescere cornibus Istrum,
Norica uastatis oppida cepit agris.
Misiuacis celebri fama notissima terris,
Urbs uetus à Martis nomine dicta iacet.
Ad quam Pannonici contundens agmina regis,
Barbare te patria depulit Hunne sua.
Effera quid posset uirtute Bohemia sensit,
Inq; fugam celeri Dalmata uersus equo.
Marchiacæ pariter sensit serus incola terra,
Structa super ripas urbs & Hauelc tuas.
A duce quam Brenno fundatam Teutones olim,
Vandalici sed tunc incoluere duces.
Ut foret insignis uictoria nata triumpho,
Laudibus hic statuit digna trophæa suis.
Conditor erexit celsi fastigia templi,
Quod de Christipara uirgine nomen habet.
Mortuus est senos ubi quinq; bis egerat annos,
Non habuit longo tempore Roma parem.

OTTO MAGNVS.

Saxonis domitos Oto finib: expulit Hunnos,
Quos pater augusta uicerat ante manu.
Hosq; reuertentes ingenti clade peremit,
Hic ubi Sueuorum perfluit arua Lycus.
Centum uulneribus ceciderunt millia septem,
Vix sibi difficili consulere fuga.

Bella

Bella lacepsus cum fratre domestica gessit,
Ad Rheni uictor quem superauit aquas.
Hostiliq; truces inuadens Marte Bohemos,
Subdidit imperio regia sceptrum suo.
Ausus & inuito Roman censere senatu,
Prisce dedit populo iura Quirine tuo.
Pastoremq; Dei lacero praefecit ouili,
Qui pius de tanto munere dignus erat.
Cepit & Insubrum deuictis moenia rege,
Ticini ferro depopulatus agros.
Argiuos Calabris eiecit montibus hostes,
Et Beneuentanum depulit urbe ducent.
Marte rebellantes Heduos, Gallosq; subegit,
Ingressus fines Sequana terra tuos.
Vicit & Hectora natos ab origine Francos,
Imperij nobis qui peperere decus.
Mogus ubi inuictis miscet sua flumina Rheno,
Et generi & nati contudit arma sui.
Inuida quæ longo tellus absconderat auro,
Eruit Hercinijs prima metalla iugis,
Albiacis urbem uicinam condidit undis,
Quæ de uirginibus nomen adepta tenet.
Clara sub hoc meruit Germania principe, laudis,
Quidquid habet Latium, Græcia quidquid habet.

OTTO SECVNDVS.

Neg

Nec fuit inferior primo uirtute secundus,
Multa domi gessit praelia, multa foris.
Danubius rapidis ubi Norica perfluit undis,
Iugera, conseruit cum patruеле manus.
Ipsius ambibat qui seditiosus honores,
Factus & iniusto Marte rebellis erat.
Sole coloratos Mauros, Numidasq; feroces.
Finibus eiecit Daunia terra tuis.
Victa triumphalem dedit illi Græcia palmam,
Infectasq; sua Gallia cæde manus.
At nauale gerens externo milite bellum,
Incidit in Siculas proditiōne rates.
Captus ubi docto prædones ore fefellit,
Quod potuit Graio reddere uerba sono.
Aequa solo posuit Beneuenti moenia flammis,
Hac quod ab infida proditus urbe fuit.
Passa sub hoc longum Germania Cæsare frigus,
Penè fuit sauo tota perusta gelu.
Tempore quo calcat maturas uinitor uuas,
Bruma repentinas sparsit oborta niues.
Et concreta suum tenuerunt flumina cursum,
Donec hyems tepido uere soluta fuit.
Cœruleus leni quam perfluit agmine Tybris,
Mortuus extremum clausit in urbe diem.

OTTO III.

Venit ad imperiū teneris Otto tertius annis
Imperio nondum cui satis aptus erat.

sed

Sed matura uirum quo tempore fecerat etas,
Nec patre, nec forti degenerauit auo.
Germano Latias ingressus milite terras,
Romulea cepit moenia facta manu.
Crescentemq; illic hostilibus obruit armis,
Cæsaris Acneadæ quem coluere loco.
Victor & eripuit belli certamine capto,
Pontifici, fosis lumen utrumq; genis.
Nil ueritus summi quod ianitor esset olympi,
Cælestes possit qui referare fores.
Ut penes immensi nos tota potentia mundi,
Semper & imperij gloria summa foret.
Regia constituit quibus est electio curæ,
Præcipua septem nobilitate duces.
Teutonicâq; genus qui non ab origine ducunt,
Hæredes uetuit nominis esse sui.
Legibus acceptum Germania debet Otonis,
Ferre quod imperij laudibus aucta manet.
Et quod adhuc nostri uiget integrâ gloria regni,
Gloria, Francorum quam peperere manus.

HENRICVS CLAVDVS.

Cum priuatus adhuc Princeps Henri. agebat,
A patruеле suo uictus Otone fuit.
Sed postquam summos est Cæsar adeptus honores,
Auspicijs gessit prospera bella suis.

D

Coniugis

Coniugis edomuit fratrem, semperq; rebellis,
Ipsius est forti milite capta Metis.
Cinxit & infestis Gandavi moenia signis,
Tempore quo subijt Flandria uicta iugum,
Oenotrijs hostes Argiuos expulit oris,
Contudit & Phrisios Marte fauente, duces.
Sarmatica iunctos fudit cum gente Bohemos,
Omnes Vandalici fregit & hostis opes.
Rege sub hoc, ueterum cultus exosa decorum,
Pannonis est Christi terra professa fidem.
Magnus & insolitis arsit feruoribus aestus,
Ortus ubi uerno tempore Maius erat,
Sole laborantes usit fitis arida campos,
Ac perijt culmis languida facta seges.
Vnde per Europam uictus annona negauit,
Pestis & est longam dira sequuta famem.
Additus Henricus cum celite coniuge diuis,
Annua promeruit nomine festa suo.

CONRADVS II.

Signa Pharetratos mouit Conrad: in Hunnos,
A quibus infesto Marte petitus erat.
Versaq; pugnaces Heduos dare terga coegit,
Quos Burgundiones tempore nostra uocant.
Sarmaticum regem dum sortibus adiuuat armis,
Qui patrijs exul sedibus actus erat.

Sæpe

Sæpe triumphatos affecit clade Polonos,
Sæpe Bohemorum cæde repleuit humum.
Vda paludosis habitatur terra Sicambrijs,
Marta uulgatum Geldria nomen habet.
Aeger in hac obiit supremo funere mortem,
Imperium nato suscipiente suo.
Rhenus ubi Nemetum ueterem præterfluit urbem
Conditus in diuæ uirginis ade iacet.

HENRICVS NIGER.

Pannonio geminos Henricus ab hoste triumphos
Contusis retulit uiribus Humæ tuis.
Non negat argenti Sauus id conterminus Istro,
Purpureum cuius sanguine flumen erat.
Compulit & sortes celeri uirtute Bohemos,
In sua submissas tendere iura manus.
Hic ubi flauentes exestuat Albis arenas,
Et celer undoso gurgite Mulda fluit.
Vicit & extremos Morinos, Belgasq; potentes,
Dedita tunc studijs gens ea Martis erat.
Nunc agit imbellem discincta per ocia uitam,
Mutandisq; suas mercibus auget opes.
Tres quoq; Pontifices Romana sede potitos,
Arbiter Ausonia cedere iussit humo.
Quæq; graues olim belli motura tumultus,
Causa fuit, nato perniciofa suo.

D 2

Sedis

Sedis Apostolicæ proceres iurare coegit,
In patriam fecit cum rediturus iter.
Vt quicumq; sacri munus pastoris obiret,
Caesaris electus uoce probante foret.
Qua situs est genitor, requiescit in urbe sepultus,
Ad liquidas Rheni prætereuntis aquas.

HENRICVS III.

Gregoriam sacræ priuauit honore Cathedræ
Quod magica studio deditus artis erat.
Et contra mandata sui legesq; parentis,
Pauit, Apostolico munere functus, oues,
Cumq; rebellarent antistitis arma secuti,
Qui ripas habitant Saxones Albi tuas.
Vastatos incendit agros, pœnamq; coegit,
Oppida uindictæ capta subire suæ.
Vltus est digna multatum cæde Rodolphum,
Carmine cum tali qui diadema tulit.
Petra dedit Petro, Petrus diadema Rodolpho,
Munus enim Falsi præsulis istud erat.
Hunc, ubi prostratus uiolenta morte iacebat,
Delicti puduit pœnituitq; sui.
Tam quod ob indignam deserto principe causam,
Impia Pontificis iussa secutus erat.
Scilicet aspiciens mutilatam uulnere dextram,
Talia mœrenti pectore uerba dedit,

Ergo

Ergo quod iniustus cum Casare prælia feci,
Bellaq; suscepi Marte nephanda meo.
Iuratamq; fidem manus hæc scelerata fefellit,
Perfidiam pœna conueniente luo.
Post ducis interitum supremamq; fata Rodolphi,
Caesar ubi facta pace quietus erat.
Imperio nati crudelibus excidit armis,
Res ea Pontificis fraude peracta fuit.
Exul apud Belgas lumen uitale reliquit,
Defuncti Nemctum corpus in urbe iacet.
Teutones, hoc Solymam uiuente recepimus urbem,
Casare, quæ longo tempore capta fuit.
Quam ferus Aegypti regnator ademerat armis,
Imperio Memphis subdita cuius erat.

HENRICVS V.

Iusta tulit natus scelerati præmia facti,
Proq; sua pœnas impietate dedit.
Quem prius adiutum socijs defenderat armis,
Detestanda gerens cum patre bella suo.
Terribiles huius diras & fulmina sensit,
Hæc solet Ausonij præsulis esse fides.
Caesar at equali fraudem mercede rependens,
Fecit in Italiam cæde cruentus iter.
Omnia concutiens ubi tristibus oppida bellis,
Hostili Latios igne cremabat agros.

D 3

Martia

Martia quæ iactat se nomine Roma Quirini,
Plena cadaueribus, sanguine plena, fuit.
Descendensq; sui crudelia signa furoris
In patriam uictor cum referebat humum,
Vincula Pontificem captiui more gerentem,
Ante triumphales ire coegit equos.
Quatuor hoc uno signantur marmora uersu,
Quo situs in Nemctum conditur urbe loco.
Filius hic, pater hic, auus hic, proauus iacet istic,
Marmora uisuris inspicienda patent.
Surgit ubi diuæ templum uenerabile matris,
Quæ sacra uirgineo pondera uentre tulit.

LOTHARIUS SAXO.

Saxo rebellantes uirtute Lotharius urbes,
Compulit imperij fœdus iniresui.
Hostilem domuit Capuam, domuitq; Cremonam,
Multaq; diuersis oppida capta locis.
Abdus quæ gelidis, quæ perfluit Ausidus undis,
Ac taurina gerens cornua fronte Padus.
Noricus ultori Pegnesidos accola ripæ,
Obsessa domitam tradidit urbe manum.
Captaq; de Nemctum uictorem plebe triumphos,
Spira coronatis ducere uidit equis.
Formidanda sui spernentem fulmina martis,
Te quoq; Cesareo subdidit Vlma iugo.

Nec minus urbanas ad pacis idoneus artes,
Fortia quam belli promptus ad arma fuit.
Restituit ueteram neglecta uolumina legum,
Inq; scholis iussit publica iura legi.
Quæ prius obscura sub nocte sepulta iacebant,
Plenaq; squalabant puluere, plena situ.
Ipse suo dictam de nomine condidit arcem,
Mortuus in patria qua requiescit humo.

CONRADVS SVEVVS.

Magnanimos Conra: agēs in prælia Sueuos
Ad Solymas longum per mare fecit iter.
Aduentusq; sui formidine terruit hostem,
Victor Idumeam qui populatus erat.
Vindice quem dextra Iordanis ab amne fugauit,
Humectat Pharios hic ubi Nilus agros.
Ac celebri partum ducturus laude triumphum,
Cum reduci patriam classe petebat humum.
Nomen ubi ponto Nephelcias induit Helle,
Vastus & Euxinas Bosphorus arctat aquas.
Perdidit inuictas amisso milite uires,
Hostitis indigna proditione sui.
Ergo nec immeritas expendit Thracia pœnas,
Nunc ab in humanis capta Borysthenidis.
Sustinet imperium Getici crudele tyranni,
Quod fuit in iustos fraude maligna duces.

FRIDERICVS BAR.
baroffa.

Inclita Germana Fridericus gloria gentis,
Ingenio duri martis amante fuit.
Sedibus ac regno Guelfhos eiecit auito,
Pingue Cheruscorum qui tenuere solum.
Saxonici pulsus quibus Electoris honores,
Abstulit, Ascania principibusq; dedit.
Quos tribus Augustis natos ab Otonibus aiunt,
Nobile Casarei sanguinis esse genus.
Erunt Insubrium disiectam funditus urbem,
Tempore quo summi praesulis hostis erat.
Remq; breui gestam signari carmine iussit,
Hic stetit Insubrium nobile gentis opus.
Mos antiquus erat, qui publica commoda pacis,
Casare turbasset bella gerente foris.
Totius imperij reus inspectante senatu,
Ut canis impositum, corpore ferret, onus.
Ergo quod Italicis dum concita gessit in oris,
Bella, Palatinus mouerat arma domi.
Hunc licet inuitum detrectantemq; coegit,
Inclita per Nemetum moenia ferre canem.
Imposuitq; duci nomen regale Bohemo,
Qui sua militie signa secutus erat.
Cuius in ambiguo seui discrimine Martis,
Saepe fuit uirtus, saepe probata fides.

Cura

Cum Veneto gessit quo tempore bella senatu,
Procubuit summi praesulis ante pedes.
Supplice delicti ueniam, quibus ore precatus,
Oscula cum turpi fixa rubore dedit.
Terrarum dominum nec inani ludere fastu,
Pontificem puduit Roma superba tuum.
Armeniae uitam submersus in amne reliquit,
Fortia cum seuis intulit arma Getis.
At nisi crudeli praeventus morte fuisset,
Imperij fines ultima Baetra forent.
Hostis & Europae qui nunc affectat habenas,
Vix Asia minima parte teneret humum.
Hoc stetit, hoc cecidit respublica Casare Christi,
Quae sine nunc ullo uindice lapsa iacet.

HENRICVS VI.

Tristia submersi natus post fata parentis,
Regia concordia sceptrum fauore tulit.
Obsidione premens Vbiorum moenia cinxit,
Vltus & est capta Praesulis urbe fidem.
Qui Burgundiacae confusus robore gentis,
Imperij lapsas despiciebat opes.
Edomuit uictor Calabras & Iapygis oras,
Pulsaq; Sicania Trinacra regna mari.
Sunt ubi Cyclopum fumantibus antra caninis,
Vrget & Enceladi molibus Aetna caput.

D 5

Cuius

Cuius anhelanti prorumpunt ore fauilla,
Brachia cum saeuo fulmine tacta mouet.
Funeris ante diem nato commisit habenas,
Imperium certo ne sine rege foret.

PHILIPPVS.

CAesarea pepulit de sede Philippus Otonem,
Proq; suo regni frena nepote tulit.
Donc is utilibus crescens adolesceret annis,
Qui patris electus tempore Caesar erat.
At Romana pium damnauit curia regem,
Curia, quae nunquam regibus aequa fuit.
Caesarem stygijs animam deuouit & undis,
Praesul enim pulsi fautor Otonis erat.
Motus ob id saeuos tulit arma Philippus in hostes,
Consilio quorum res ea gesta fuit.
Diripuit captas Vbiorum praesulis urbes,
Qui totius erat fons & origo mali.
Tyrigetascq; acres domuit, quos nostra Doringos,
Barbara corrupto nomine lingua uocat.
Post uarios belli casus, actosq; labores,
Cum securo trahens oeta, solus agit.
Ac iubet incidi turgentem sanguine uenam,
Traditus occubuit militis ense neci.

OTTO III.

Summus ad imperiū praesul reuocauit Otonem,
Mox ubi sublatus caede Philippus erat.

At

At Deus exegit poenam iustissimus ultor,
Caesarea paruo tempore rexit opes.
Excidit imperio Romani fulminis ictu,
Laesus ubi spreto numine praesul erat.
Hic, quibus incesit dominandi praua Cupida,
Exitus iniustus regibus esse solet.

DE CAESARIBVS GERMANICIS LIBER II. FRIDERICVS II.

Imperium pulso Fridericus Otone secundus,
Coepit, ubi natus bis duo lustra fuit.
Quem prius exosum Romanus praesul habebat,
Cum regale puer nomen adeptus erat.
Legitimusq; patri succedere debuit heres,
Praeripiente fero nimis Otone suum.
Sucus hic Argolicis potuit depromere uerbis,
Omnia, quae uoluit scribere siue loqui.
Eg; Saraceno uersos sermone libellos,
Transtulit in linguam Roma diserta tuam.
Marte Brabantiacas urbes populosq; rebelles,
Atq; Lotharingos contudit acre genus.
Adductoq; procul serientes Pannonas arcu,
Quos Saurus & gelidis asserat Ister aquis.

Ad tuum

At dum uindictibus repetitas asserit armis,
Quis sacer imperij præsul habebat opes,
Iuitor intumuit coelestis Honorius aule,
Formidata mouens numinis arma sui,
Offensi metuens Fridericus Præsulis iram
Possset ab hostili tutus ut esse dolo.
Imperij natum consortem in sede locauit,
Falsa sed heu quantum pectora fraudis habent?
Natus ad infestum desciiuit perfidus hostem,
Quo patris adiutor tempore factus erat.
Captus ob id facinus, uinclisq; coercitus arctis,
Supplicio pœnas conueniente dedit.
Expulerat Solimum Nili serus accola regem,
Cæsaris implorans ille petebat opem.
Cæsar Idumæas cum classe profectus ad urbes,
Auxilium regi Marte fauente tulit.
Sed procul externis dum belligeratur in oris,
Ausoniam præsul fraude subegit humum.
Atq; per insidias, ab Hetruscis capta, recepit,
Oppida, Cæsareæ quæ ditionis erant.
Idcirco Solyma Fridericus ab urbe retractus,
Mouit in infidum præsulis arma caput.
Efferat tunc Italas turbauit factio gentes,
Factio perpetui noxia causa mali.
Partibus augusti fautor Gibelinus adhæsit,
Pontificiq; tulit transfuga Guelphus opem.
ipse

ipse suis præsul sed cum diffideret armis,
Auxilio tutus posset ut esse Dei.
Regis in exitium templis decreta suerunt,
Mille sacerdotum murmura, mille preces.
At Deus iniustus obstruxit uocibus aures,
Irrita præcipites uerba tulere noti.
Qui pugnacis erat fera præsulis arma secuti,
Cæsarea uicti succubere manu?
Euganei Phrygia Veneti de stirpe creati,
A quibus Adriacum nunc mare nomen habet.
Interea Solymas hostis Mahometicus arces
Occupat, hæc illa commoda lite tulit.
Ergo quod à Scythico Iudæa subacta Tyranno,
Oppida sinceram destituere fidem.
Quod prophanatus locus est, ubi rector olympi,
Sanguine deleuit crimina nostra suo.
Hoc Romana tuæ debetur curia fraudi,
Præsulis hæc bellum culpa gerentis erat,
Qui nisi uictoris remotus cepta fuisset,
Acta sub imperium Cassia regna forent.
Impia sensisset Sueuorum Turcia uires,
Ac dominus Nili Rhene futurus eras.
Pulsus ab infestis sed cum Ptolemaide Turcis,
Teutonice miles nobilitatis erat.
Aduersus Scythiæ populos Asiaq; relictus,
Cæsare qui Solymis digrediente fuit.

Vici

Vicit adorantes Idola uetusta Borusses,
Aequor ubi canis succina gignit aquis.
Ipse sed aethereas qua morte reliquerit auras,
Non perhibet certam cognita fama fidem.
Si quid habent priscais annalibus edita ueri
Creditur extremam non obisse diem.
Arx uctus est, primus fundasse Lotharius illam,
Fertur ab auctoris nomine nomen habet,
Istic rumor ait sommo dormire solutum,
Ante nec effæto corpore posse mori.
Quam Geticus Solyma pellatur ab urbe tyrannus,
Caesaremq; ferat Turcia capta iugum.
Huius enim uiua sub regis imagine spectrum,
Conspicitur tepido membra fouere toro,
Frigida cum medio uoluuntur sidera lapsu,
Et subuecta rotis nox tenet atra polum.

CONRADVS III.

Mortuus in tristi cum carcere filius esset
Regis, ab offenso qui patre captus erat.
Frater adoptatus fratris Conradus honores,
Auspicio regni prosperiore tulit.
Hic cum Tyrigetis ad Mœnum praelia fecit.
Dura gerens forti pro patre bella manu.
Sed fuit à summo deuotus presule diris,
Dum negat illius iussa superba sequi.

Vrbs

Vrbs ubi Parthenope sublimibus ardua muris,
Surgit, & aequoreis pulsa feritur aquis.
Reddidit expirans animam, natoq; reliquit,
Frena parum sausta suscipienda manu.
Deficiente sua qui stirpe propaginis, heres,
Ultimus ex tota gente superstes erat.
Hunc Papa crudeli uiolenter caede necauit,
Suenia Princibus sic fuit orba suis.
O faciles animos, & mitia pectora regum,
Hæc à presulibus quod potuere pati.
Iusticia fito quoties te nomine iactas,
Hoc agnosce tuum crimine Roma scelus.

GVILHELMVS.

Dum gerit incautis bellum temerarius armis,
Nec satis instructo praelia Marte facit.
Occidit à Phrisio Guilhelmus milite casus,
Per geminos annos uix ubi sceptrum tulit.
Huius ab interitu sedes sine rege uacauit,
Dum tria sunt annis addita lustra tribus.
Interea magno fremuit Germania motu,
Factaq; sunt multis praelia multa locis
Cum duce dux bellū princeps cum principe gessit,
Vlla nec urbs solida pace quæta fuit,
Scilicet ut certo naues rectore carentes,
Obruat insani fluctus & unda maris.

Sic labefactatur belli ciuilibus undis,
Imperij sedes cum sine rege uacat.

RODOLPHVS.

Composuit mitis ciuilia bella Rodolphus;
Temporibus pacem restituitq; suis.
Marte Doringiacas latronum subruit arces,
Aduena frugiferos qua Sala findit agros.
Vltus & est iustis Otocarum fortiter armis,
Regna sub arbitrio Vandala cuius erant.
Boiorumq; ducem domuit, Sueuumq; ferocem,
Qui duo cum gemino cornua pisce gerit.
Norica finitimis iacet urbs contermina Francis,
Diuitijs usquam uix habet illa parem.
Cuius honorificum titulum nomenq; Rodolphus,
Principibus dono cum regione dedit.
Qui piscosa tuæ dominantur Marchia terræ,
Ac titulos hodie Noridos urbis habent.

ADOLPHVS.

Austriaco bellū cū principe gessit Adolphus
Sceptra trucidatus quo capiente fuit.
Hic ubi Vangionum sedes urbemq; uetustam,
Alluis instabili Rhene bicornis aqua.
Quæ fuit antiquis habitata Gigantibus olim,
Corpora cum tellus prodigiosa tulit.

Ut testantur

Ut testantur, ibi grauibus quæ nexa Cathenis,
In medio pendent ossa stupenda foro.
Qualia Trinacrio memorant subiecta Peloro,
Grandia congestis molibus ossa premi,
Quin & Misniaca Fridericus Marchio terræ,
Qui profugæ morsus dente parentis erat.
Hunc fera miscentem superauit prælia uictor,
Mœnibus angustus urbs ubi parua iacet.
Tyrigetis fortes quæ milite separat Hessos,
A crucis & nomen monte uocata tenet.

ALBERTVS PRIMVS

Intulit Albertus uiolentis arma Bohemis,
Attribuens nato regna tenenda suo.
Et Moguntiacò gessit cum Principe bellum,
Cum ducè quòd Bauaro fœdere iunctus erat.
Qui cupidus regni summos ambibat honores,
Contudit hostili uictor utrumq; manu.
At misere periit iugulatus fraude nepotis,
Qua iacet Austriaci fertilis ora soli.
Utq; parum iustus armis oppressit Adolphum,
Sic obijt coesus uindictis esse necem.

HENRICVS VII.

Quæ florente statu rerum Florentia nomen,
Vrbs tenet, ac ripis adiacet Arne tuis.
Cæsaris

Cæsaris Henrici parere negabat habenis,
Freta suis opibus, robore freta suo.
Hanc, ubi uindictibus cinctam legionibus urbem,
Ipse subacturus fulmine martis erat.
Thuscia conduxit sceleris mercede ministrum,
Dominici tonso de grege frater erat.
Toxica qui præbens illi sub corpore Christi,
Manducanda sacro pane uenena daret.
Allatura pijs mortalibus esca salutem,
Causa necis Regi perniciosa fuit.

LVDOVICVS BAVARVS & Fridericus Austriacus.

Regibus incesit discordia magna duobus,
Summa quibus rerum tradita cura fuit.
Aspera collatis inierunt prælia signis,
Qua celer humectat Neccarus arua uadis.
Attulit optatam Bauaro uictoria palmam,
Austriaci uires succubere ducis.

CAROLVS IIII. Et Gintherus.

Hos quoq; seua duos elegit factio Reges,
Sed lis alterius morte dirempta fuit.
Inclita qua Moeni lapidosus adiacet undis,
Vrbs à Francorum nomen adepta uado.
Acria ciuili moturum bella tumultu,
Funere Gintherum mors properata tulit.

Qui

Qui ramosa gerit uelocis cornua cerui,
Indomiti fregit Carolus arma ducis.
Gymnasiumq; recens ad flauum condidit Albini
Hic ubi turrato culmine Praga iacet.

VENCESLAVS IGNAVVS

Pigra quod ignauro traduxerit ocia luxu,
Nactus id à uita deside nomen habet,
Gloria non illi sed turpis inertia cura,
Atq; saginato corpore uenter erat.
Militiam fugit, pacis uirtute nec unquam,
Egregio dignum principe fecit opus.
At piger ingluuiem dapibus uinoq; replebat,
Et graue distenti uentris aiebat onus.
Omnibus exosus ceu detestabile monstrum,
A proprio captus uincula fratre tulit.
Hoc inuenta fuit sub Cæsare machina belli,
Cuius ab impulsu moenia quassa ruunt.
Concipiens rapidum que fomite sulfuris ignem,
Acta procul nitri puluere saxa iacit.
Atq; coruscantes flammæ imitatur olympi,
Aethera terribili concutiente sono.
Ceu uibrata cadunt trifidis ubi fulgura telis,
Hoc sibi Germanus uendicat autor opus.

ROBERTVS.

E z

Insuper

Insuper infregit Galeacius arma Roberti,
Cum tulit auxilium gentibus Arne tuis.
Pro quibus aduersi discrimina Martis adibat,
Victor ubi Tuscos est populatus agros.
Inclita qua doctis iacet Edelberga Camœnis,
In patria leni morte quieuit humo.

SIGISMUNDVS.

Terra iacet gelido sub fydere menalis urse,
Terra paludosis inuia fluminibus.
Nomen ab antiquis tenet inclita Marchia marsis,
Quos ibi cum Sueuis tunc habitasse ferunt.
Tempore quo pugnax rapuit Germania Drusum,
Varius & Arminij concidit ense ducis.
Hoc Sprea testatur gelidis uberrimus undis,
Qui ueteri dictus nomine Sucus erat.
Cœruleum cuius perlabitur agmen aquarum,
Hanc & arenoso flumine radit humum.
Post, ut ab Augusto deducti Casare, Sueui,
Mutauere, prius quos tenuere, lares.
Teutonicis pulsus, multos habitata per annos,
Vandalicis regio gentibus ista fuit.
Donec ab aucupio nomen qui dictus habebat,
Casarea meruit sceptra tenere manu.
Expulit externos hoc uindice Marchia reges,
Vrbis ubi fractas debilitasset opes.

Quam

Quam bibula dirimit sulcator Halleuus arena,
Humida qui patria perfluit arua meæ.
Hæc nisi clara suis Heroibus ante fuisset,
Terra, Sigismundo principe clara foret.
Natus enim ueteri magnorum sanguine regum,
Is prius Arctœ Marchio gentis erat.
Quam uel Pannonia fuit accersitus in oras,
Aut regni tenuit frena Bohemæ tui.
Mitis ut optata concordia pace coiret,
Cum sacra plena diu curia litis erat.
Concilium solenne patrum regumq; uocauit,
Qua fuit Huss duram passus in urbe necem.
Tres ibi Romano solio priuauit iniquos
Pontifices, inter quos graue schisma fuit.
Signa Borysthenidas ultricia mouit in hostes,
Marte sed aduerso tristia damna tulit.
Ingenuas habuit summis in honoribus artes,
Atq; uiris doctis munera multa dedit.
Cum quibus interdum conuiuia letus agebat,
Ex humili quamuis ordine plebis erant.
Sicq; suos proceres hortari sæpe solebat,
Artibus ut uellent incubuisse bonis.
Fama per ingenuas & gloria queritur artes,
His fauor ac regum conciliatur amor.
Ipse sed incertis patrias heredibus urbes,
Morte relicturus cum sine prole foret.

E 3

Marchia

Marchiacus dono Friderico tradidit oras,
Imclytus is praeses Noridos urbis erat.
Bellaq; uindictibus pro Casare gesserat armis,
Tunc ubi Pannonio captus ab hoste fuit.
Teutonici genitor fuit hic Fridericus Achillis,
Cuius & hic paucis uersibus acta canam.

ALBERTVS MARCHIO
Brandenburg. Germanicus
Achilles appellatus.

Qualis erat, quantusq; fuit bellator Achilles
Hectora qui circum Pergama traxit,
Talis erat, tantusq; fuit uictoricibus armis (equis,
Qui ducis Aeacide Marchio nomen habet.
Militiae teneris, hic castra sequutus ab annis,
Conseruit fuso saepius hoste manus.
Quam pleriq; duces belli sub imagine, ficto,
Ludicra uiderunt praelia Marte geri.
Nec fugiens unquam tergo, sed pectore semper,
Fortis in aduerso cognitus hoste fuit,
Ora manusq; gerens concissaq; brachia ferro,
Mille cicatrices, uulnera mille tulit,
Inuictos domuit populos gentesq; feroces,
Frigida quas rigidis educat ursa plagis.
Quas niue duratas & Rheticus asperat Ister,
Non tulit in molles strenuus arma uiros.

Quae

Quae preciosa legit canis electra sub undis,
Prussia, Sarmatico limite iuncta solo.
Ipsius audito tremuit clangore tubarum,
Victaq; pugnaci milite terga dedit.
Ipsius attoniti fugerunt arma Poloni,
Territa montanum ceu fugit agna lupum.
Norica quae duris uiget artibus incluta belli,
Istius urbs nouies Marte cruenta fuit.
Adde quod Hussitas compefcuit, adde quod agmen,
Silesij pepulit uictor equestre ducis.
Qui parere ferrox illiq; subesse negabas,
Contudit ac forti te Pomerane manu.
Bella sed assiduo licet irrequietus agebat,
Si qua fuit nunquam pax odiosa fuit.
Huius adhuc uiuunt gemini de stirpe nepotes,
De quibus hoc addam pauca sed apta loco.

IOACHIMVS PRIMVS
Electo Marchio Bran-
denburgensis.

Quæ Ioachime tuis praeconia laudibus addã
Qui trabis à magno natus Achille ge-
Nam tua promeruit tantam facundia laudem (nus.
Magnanimi quantam dextera fortis aui.
Os quoties caeleste moues linguamq; disertam,
Exuperas dulci Nestora uoce senem.

E 4

Sua =

Suauior hybleo tibi copia melle redundat,
Verbaq; ceu densis imbribus acta fluunt.
Te mirata frequens fuit urbs Augusta loquentem,
Rhetoris imposuit cum tibi Caesar onus.
Ipse nec es patria tantum sermone disertus,
Cuncta potes lacio, quæ cupis, ore loqui.
Edita testatur cultis oratio uerbis,
Omnibus ingenij nomine grata tui.
Nec uarias piguit nreum te discere causas,
Quæ sacra cœlestis semina mentis habent.
Quas honor antiquis Aegipti regibus olim,
Summaq; principibus gloria nosse fuit.
Cognita syderei tibi sunt animalia cœli,
Prescius & longe fata futura uides.
Cumq; bonis faueas studijs, ac rebus honestis,
Ingenuas artes qui coluere, colis.
Quos, ut ab Hetruscis Mecœnæ regibus ortus,
Sic tua profusis sumptibus aula fouet,
Atria struxisti doctisq; palatia musis,
Auspicijsq; recens est schola sœpta tuis.
Hic ubi marchiacos disternat Odera fines,
Ac tua Sarmatico iungitur ora solo.
Nec diuina tui moderatio pectoris unquam,
Bellica ciuili pretulit arma togæ.
Publica tranquilla conseruas ocia pacis.
Nullaq; funesti prælia martis amas.

Hec

Hæc te semideis uirtus Heroibus æquat,
Non habet hoc similem tempore Roma tui.

ALBERTVS CARDINA-
lis Elector, Archiepiscopus Mogun-
tinus etc. Marchio Branden-
burgensis.

NEc te carminibus nostris Alberte tacebo,
Nobile præsul aui nomen adepte tui.
Ipsa gubernatrix caput & Germania mundi,
Quo nihil excepto Cesare maius habet.
Omnis cura tibi magnarum tradita rerum,
Inq; tuis humeris grande recumbit onus,
Tu medium pacis te conditionibus offers,
Teutonis armorum dum pauet ora metus.
Dumq; ducum tacite fraudes, & operata tumescunt
Bella domi nobis, bella timenda foris.
Et sacra turbatur uarijs Ecclesia sectis,
Omnia mixta quibus fanda nephanda iacent.
Ergo quod exultant securis publica terris,
Ocia, suppresso bellaq; Marte silent.
Quodq; graui nondum Germania mota tumultu,
In suas conuertit uiscera cæde manus.
Se debere tuis meritis Alberte fatentur,
Compositæ quotquod commoda pacis amant.

E S

Ne qua

Ne qua sed existat metuendi causa furoris,
Afflictis fidei rebus & affer opem.
Induat ut uerum pietas renouata nitorem,
Quæ modo disidijs tot labefacta ruit.
Quod si composito, per te sublata tumultu,
Schismata turbatæ religionis erunt.
Donec adorabit nomen Germania Christi,
Laudis erit nunquam fama caduca tuæ.

ALBERTVS II. CAESAR.

Contulit Alberto regale Bohemia sceptrum,
Ac subiecit opes Pannonia terra suas.
Nupta quod illius thalamo, lectoq; iugali,
Nata sigismundi regis Elissa fuit.
Quæ uelut exemplum Lucretia casta pudoris,
Aequabat morum nobilitate genus.
Teutonici ductu Thaboritas fudit Achillis,
Colluies quædam gens ea plebis erat.
Templa Bohemiæ quæ disiciebat in oris,
Atq; sacerdotum diripiebat opes.
Illaturus erat Turcarum bella Tyranno,
Morte sed extinctus præueniente fuit.

FRIDERICVS III.

Tertius

Tertius utilior Fridericus ad ocia pacis,
Aspera quam duri Martis ad arma fuit.
Quo Burgundiones Vbiorum depulit oris,
Teutonici bellum gessit Achillis ope.
Quæ dedit ars nobis impressos ære libellos,
Facta sub hoc primum Casare nota fuit.
Hæc, si temporibus prisca inuenta fuisset,
Qua nihil utilius totus hic orbis habet.
Nostra libris hodie frueretur pluribus atas,
Defraudata quibus secula nostra carent.
Hanc operosa nouam Moguntia protulit artem,
Quæ celebri Mogo nomen ab æne tenet.

MAXIMILIANVS.

Maximus occiduis fuit Aemilia: in oris,
Captus, ab indigenis perfida Brugi tuis.
Ipse sed ereptus celeri uirtute parentis,
Vincula qua tulerat, mox tulit arma, manu.
Depulit Hunniadem à sedibus ultor auitis,
Qui fuit Austriacis Marte potitus agris.
Signaq; regalem uictricia mouit ad Albam,
Horruit inuicti Casaris arma Sauus.
Pannonæ euersis, & submisere pharetris,
Spicula quæ ferro tinctile uirus habent.
In Mahometigenas deduxit & agmina Turcas,
A quibus affectus clade Liburnus erat.

Ante

Ante sed aggressus, quam praelia miscuit, hostem,
Versa metu pauidi terga dedere Getæ.
Contudit in domitum debelavitq; Sicambrum,
Victa prius nunquam dextera cuius erat.
Norica uastantes occidit et arua Bohemos,
Marte Palatinas cum sequerentur opes.
Nec semel est ultus rumpentem foedera Gallum,
Instabilem summi Pontificisq; fidem.
Conscendens Tyrij ductoris et amulus Alpes,
Fudit in aeris montibus Heluetium.
Quid loquar Euganea Venetum cum plebe senatus
Quos domitos terra, quos superauit aqua.
Adriaci uasto trepidabant equore nautæ,
Mercibus ac plenas destituere rates.
Vrbis ubi uictor Patauinæ moenia cepit,
Tantus erat terror, tantus ubiq; metus.
Vltima, post duros arummososq; labores,
Fata pium terris eripuerunt senem.

CAROLVS V.

Duc quibus cœlo te Carole laudibus æquem,
Carole non ipso quem regis orbe minor.
Cæsare quo maior ualidisq; potentior armis,
Nullus ab Augusti tempore sceptrata tulit.
Imperium terris animos æquabit olympo,
Auspicijs fœlix Teutona terra tuis.

Qui

Qui prius ibat ouans Gallus plaudentibus alis,
Præda tuis Aquilis sanguinolenta fuit.
Signaq; Ticini submitit captus ad undas,
Militis inuicti robore fracta tui.
Clauigeriq; Petri sub nomine regna tenentem,
Arcta coegisti uincula ferre Papam.
Sæua cohortatus Venetum quod ad arma senatum,
Ictaq; cum Gallo foedera pactus erat.
Tendere te lacias Florentia sensit in oras,
Sanguineo Martis fulmine capta tui.
Quæ confisa suis opibus, rebusq; secundis,
Irridere tuum non metuebat auum.
Illum retrogradi cum tergo insidere castris,
Pinxerat hoc titulo: Tendimus in Latium.
Turca triumphato qui formidabilis Istro,
Barbara Germanis tela minatus erat.
Et cæsura suo sperabat cuncta furori
Iuratus patrios, numina uana, Deos.
Quod foret Euxinas nunquam rediturus ad undas
Ni prius ad Rhæni castra locasset aquas,
Ante tubam fugit nec bellica degener hostis,
Militis est ausus signa uidere tui.
Marchio uertentem Ioachimus terga secutus,
Auspice te magna funera strage dedit.
Millia prædonum bis quatuor intulit Orco,
Austriacam quorum cæde piæuit humum.

At po

At procul ad septem fugiat licet ostia Nili,
Aspera uindictæ sentiet arma tua.
Aedita nam prisca oracula uersibus extant,
Qualia Cumeæ carmina uatis erant.
Quæ tibi de Solyma promittunt urbe triumphum,
Illa quod imperium sit subitura tuum.
Ergo nisi ueterum sunt irrita carmina uatum,
Quæreor euentus mox habitura suos.
Tempus erit, cum te spolijs Orientis onustum,
Quadrijugis referet currus eburnus equis,
Liuentiq; gerens immitia uincula collo,
Ante tuas ibit Turcia capta rotas.
Plaudentesq; tuis resonabunt laudibus urbes,
Austriacæ per quas uictor iturus eris.
Læticiaq; fremet, conceptaq; gaudia ducet,
Pannonis hostili terra soluta metu.
Tunc ego non paruis elegis, humiliq; Camœna,
Sed tua Pæonio carmine facta canam.
Si modo quæ uitæ despensant fata, sorores,
Temporibus dederint stammina longa meis.

FERDINANDVS.

Hoc opus exegi florentibus integer annis,
Bis duo cum natus lustra Sabinus eram.

Tempore

Tempore quo Geticos Rex Ferdinandus in hostes,
Arma, suo bellum fratre gerente tulit.
Vnanimis cum quo regni moderatur habenas,
Et graue terrarum sustinet orbis onus.
Viuite semidei, concordés uiuite fratres,
Omnia sub uobis, uesper & ortus erunt.
Vos metuat primus, uos ultimus horreat orbis,
Vos & si qua parum terra ueretur, amet.

FINIS.

VVITEBERGÆ,
In officina Typographica
Viti Creutzer.

